

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף נ"ט
הלכות תפילין הלכה ד' אות ג-ד

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-617116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

ליקוטי הלכות חלק א' דף נט

לאחר שביאר מזהרנ"ת איך לבנות הרעמים הקרושים ע"י הרעמים, ע"י קימת חצות, הוא ממשיך לבאר שכח התפילין הוא התגלות הקול, כמו אדם שמתפלל בכונה, ומדבק כל הלב שלו לדיבורי התפילה, הקול הלב והגוף מתדבקים בה', והקול מכה במוח ומוליד דעת חרש שמוציא אותו מהעקמומיות

ג) כי תפלין הם בבחינת קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות מבחינת יראה וכו' היינו שעומד לפני ה' ואומר ברכה ומרגיש שה' נמצא פה, וזה מכה בראש ומפנה את הלב מעקמומיות וזה בחינת (בראשית כז) הקול קול יעקב, כי יעקב הוא בחינת תפלין כמוכא, יעקב הוא כלליות הגוונים, וכן התפילין כלולים מחכמה בינה חסדים וגבורות, כי יעקב כלול מחסדים וגבורות, וזה בחינת קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות וצריך לשתף הגבורות בחסדים כנ"ל, וזה בחינת קול יעקב שהוא זרע יצחק, שהוא כלול מחסדים וגבורות פידוע וגם בתפילין צריך להניח ביראה ולהתגבר בגבורה גדולה מאד להיות בשמחה ולהתדבק באהבת ה' באמת, שזה מעורר שמחה ולב ישר לה', ואז נתבטלים כל המניעות, והגזר דין נופל ונמתק, וחוזר לזכור שבשבילו נברא העולם ומוצא עצה לכל דבר.

תחילה תפילין של יד להתעורר בגבורה גדולה ליישר הלב, ואח"כ נתלבן המוח בחי' תפילין של ראש

ועל-כן בתחלה מניחין תפלה של יד ואחר כך של ראש, כי תפלה של יד מניחין בזרוע שמאל שהוא בחינת גבורות שמשם יוצא הקול בחינת רעם גבורותיו כנ"ל, היינו שהאדם מתגבר בתוך העקמומיות שלו, רוצה לזכור את ה' פה, רוצה לדבר דיבור לפני ה' מתוך הנסיון הקשה, זה גבורה, והיא קלא אערא בעבי מטרא, זה פוגע בענן המוח שלו, שזהו עיקר קדושת תפילין שצריכים לעורר את המוח של האדם לקבל חכמה ודעת, בחי' מוחין שזה עקר בחינת תפילין, בחינת מוחין, בחינת באר מים חיים ונוזלים מן לבנון, מן לבונא המזחא, באר של החיות, נוזל שם שפע חיים, מח לבן שמחיה אותך, תלבן את המוח, כמו שר' נתן מדבר בכל הלכה איך לזכות ללבן את המוח בכח הצדיקים, בכח רביה"ק שזה עקר בחינת תפילין פידוע. נמצא שזהו תפילין של יד שמניחים על זרוע שמאל לעורר את הכונה בגבורה, כדי ללבן את המוח שהוא לכאן בחי' תפילין של ראש.

ועל-כן נזכר 'ולא יראה לך חמץ', בתפילין, זה בחינת גער חית קנה, שזה בחינת תקון המוחין, שעיקר תקון המוחין הוא שאדם לא יחשוב מחשבות זרות ורעות, ויתגבר על כל המחשבות חיצוניות והיראות והפחדים. שזה עקר בחינת תפילין כנ"ל, וזה בחינת ד' פרושים שבתפילין, כי צריך לתקן המוח בחינת עבי מטרא, שזה בחי' קדש גם צריך לשמור את היראה וכו', ומוחא חכמה, ויראה הוא דבר המסור ללב, כמוכא במקום אחר (לקוטי תנינא סימן א'), רמוז כאן ד' בחינות כנגד ד' מוחין, יראה מסור ללב הוא מח בינה, ותחילה צריך מח חכמה, לכן הקדים תקנת המוח ע"י עבי מטרא, להשמר מיראות נפולות, ואח"כ יש שיתוף החסדים, הוא אהבה, מוח החסדים ובינה לבא ומשם יוצא הקול שכלול מחסדים וגבורות, כי צריך לשתף הגבורות

ליקוטי הלכות ח"א דף נט הלכות תפילין הלכה ד' אות ג-ד

בחסדים, וזה בחינת ד' פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבְּתַפְּלִין שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה וּבִינָה, חֶסֶד וּגְבוּרָה, הֵינּוּ כִּנּוּיָם: בינה לבא הוא כל הכח של בשבילי נברא העולם שאני רוצה להבין יראת ה', וההולדה הוא הכח של עבי מיטרא, כשזה נולד צריך לעורר אהבת ה' בחי' שיתוף החסדים.

ד) וְעָקָר לְשֹׁמֵר מִחוּז מִחֻמֵּץ, בְּחִינַת גַּעַר חַיִּת קִנְיָה, לְגַעַר בְּמַחְשְׁבוֹת רְעוּת וְכוּ' כִּשְׁהִיצַר הָרַע מִתְחִיל לְמַשׁוֹךְ לְרִצּוֹת לְאִכּוֹל, או לאיזה שטות, יגער בזה, לא לא, ה' אוהב אותי, הוא ברא אותי בשביל תכלית, בשבילי נברא העולם לעמוד נגד השטות הזה, לא רוצה לאבר את החיים, כך מתעורר ביראת העונש, וְלַעֲשׂוֹת מְרִיבָה עִמָּהֶם לְגַרְשָׁם, שְׁלֵא יִתְקַרְבוּ לְמִשְׁכַּנְךָ וְדִקְדָּשָׁה לְרִיב אִיתָם, לך מפה, לא לעשות איתם משא ומתן, לך מפה, זה לא בשבילי, זה מאוס, זה רע, לא רוצה להתעסק עם זה, זהו בחי' הצדיק שעושה מריבה נגד סט"א וְצָרִיף לְהֶאֱמִין שֶׁכָּל הַמְּרִיבוֹת שֶׁבִּין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים אֵין זֶה אֱלֹא בְּשִׁבְלֶךָ וְכוּ', שִׁזָּה מִשְׁמִיעִין אוֹתָךְ תּוֹכַחָה עַל שְׁפָגְמָתְךָ בְּטַפֵּי מוֹחָךְ, וּבוֹדָאֵי אֵלּוּ לֹא הָיָה נִפְגָּם מוֹחָךְ, לֹא הָיָה נִשְׁמַע לְךָ הַמְּרִיבָה שֶׁבִּין הַצְּדִיקִים וְאֵין הַמְּרִיבָה אֱלֹא בְּשִׁבְלֶךָ כִּדֵּי שֶׁתִּשׁוּב מִמּוֹת לַחַיִּים, מִחֻמֵּץ לְמִצָּה וְכוּ' כִּיּוֹן שֶׁלֹּא זָכָה לְגַרֵּשׁ הָרַע בְּשִׁלְמוֹת לָכֵן שׁוֹמַע מְרִיבָה בֵּין צְדִיקִים, אִם הִיָּה כְּרֹאוֹי, הִיָּה מִבֵּין שִׁזָּה דְבָרִים גְּבוּהִים, וְהֵם מְלַמְּדִים אוֹתָךְ אֵת הָאֲמֵת עִי"ז.

ביטול דמיון המריבה באור התפילין

וזהו, "אֵין שׁוֹמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תֵּלִין וְכוּ'" כִּנּוּיָם בְּמֵאֵמֶר הַנּוֹל וְזֶה עָקָר בְּחִינַת תַּפְּלִין, שֶׁהֵם תִּקּוּן הַמּוֹחַ, לְזִכּוֹת לַחַיִּים עַל-יְדֵי מִצְוֹת תַּפְּלִין כִּמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבָרְכָה (מְנַחוֹת מ"ד), הַמְּנִיחַ תַּפְּלִין זֹכֵר לַחַיִּים, שֶׁנֶּאֱמַר, "ה' עֲלֵיהֶם יַחֲיוֹ" ר' נתן אומר שזוהו עיקר מצות תפילין, לצאת מפגם המוחין פגם הברית, ולקבל את הכח להאמין בצדיקים באמת, ולחזור לקבל כח לגרש מחשבות והרהורים ופחדים ויראות רעות, ולחזור לאהוי"ר וקדושה, זה נקרא חיים.

כִּי תַפְּלִין הֵם בְּחִינַת תִּקּוּן הַמּוֹחִין לְזִכּוֹת לְיָדַע וּלְהֶאֱמִין, כִּי אֵלּוּ וְאֵלּוּ דְבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים, הֵינּוּ לְבָלֵי לְשִׁמְעַת כָּלֵל הַמְּרִיבוֹת וְהַמְּחַלְקֵת שֵׁשׁ בֵּין הַצְּדִיקִים הָאֲמוֹתִיִּים, כִּי מֵאֲמִינִים כִּי אֵלּוּ וְאֵלּוּ דְבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין זֹאת בְּשִׁכְלֵנוּ, כִּי זֶה אוֹסֵר וְזֶה מִתִּיר וְכוּן שְׂאֵר מִיָּנִי מְחַלְקֵת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאֲמִינִים, כִּי בְּאֵמֶת אֵלּוּ וְאֵלּוּ דְבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים אֶפֶי' שֶׁאֵין לֹא מִבֵּין כַּעַת, אֲנִי יָבִין אַח"כּ בִּינֵיתִים אֲנִי מֵאֲמִין, הֵן בְּמַחְלוקֵת שֶׁבִּין תְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים בְּגַמ' וּמִשְׁנָה, כּוֹלֵם קְרוֹשִׁים וְטִהוּרִים, הַכֵּל זֶה מְצִיאוֹת שֶׁל יִרְאָה וּפְחָד מִה' כִּשְׁהֵם גִּילּוֹ אֵת הַתּוֹרָה, וְכֵן עֵנִין הַבַּעַשׁ"ט הַק' וְהַצְּדִיקִים כּוֹלֵם קְרוֹשִׁים וְגִילּוֹ אֵיךְ לְעוֹבֵד אֵת ה', וְכֵן הָאוֹר שֶׁל הָרֵבִי, וְהָאוֹר שֶׁל הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הָרֵבִי בְּעוֹלָם שֶׁהוּא אוֹר אֲמֵת כִּזֶּה, כֵּל מִה שֶׁמְדַרְבֵּים מִסְבִּיב, זֶה לֹא נוֹגַע, זֶה סוֹתֵם, כֵּל אֶחָד בֵּא מִמְקוֹם אַחֵר, בְּקוֹשֵׁי הַתְּחִיל לְעוֹרֵר עֲצָמוֹ מִעַקְמוּמֵי שֶׁבִלְבוֹ, אֵךְ בּוֹדָאֵי בְּכֵל מְקוֹם מֵאִיר לוֹ יִרְאֵת שְׁמַיִם מִתּוֹךְ סַפְרֵי מוֹסֵר, וְסַפְרֵי הַצְּדִיקִים, אֵךְ צָרִיךְ לְלַכֵּת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְבַטֵּל כֵּל הַמְּרִיבָה.

וכל אחד אפי' שהוא מקורב לרבינו צריך לבטל מעצמו את בחי' מריבה, מה שמסתיר ממנו את מה שכתוב בליקוטי מוהרן וליקוטי הלכות, וכמו שאמר רבי נתן שדיבור אחד מהבעש"ט לא יתבטל לעולם, כל ענין העלאת העולמות ובירור הניצה"ק, אפי' שאנו לא יודעים איך לחשוב מזה, לוקח כמה שנים עד שמבין, כשזוכה, אם לא מבין, לפחות להאמין, הצדיקים מלמדים

ליקוטי הלכות ח"א דף נט הלכות תפילין הלכה ד' אות ג-ד

איך ומה, ואז מבינים איך זה עובד. והעיקר לצאת מהקושיות, כי עיקר הנפילה מהתורה זה קושיות על האמונה בעולם הבא וכדו', פגם המוחין גורם לו קושיות. כשמניח תפילין מקבל כח נגד הקושיות המבלבלים.

זוהי בחינת תפילין שהם שפל גבה מאד מאד, בחינת מקיפים, שזוהי בחינת השכל של המחלקת דקדושה שיש בין צדיקי אמת, שהוא בחינת אלו ואלו דברי אלהים חיים, שאי אפשר להשיג זה השכל בתחילה לא מבינים כלל, אח"כ כשמתמיד בעבודתו תופס קצת הבנה בזה וזה בחינת שי"ן של ג' ראשין שי"ן של ד' ראשים, זה בחינת שפלו חוד ואלו דברי אלהים חיים, כי שי"ן של ד' ראשים זה בחינת שהחסדים וגבורות הם נתחלקין לשני מחין, ושי"ן של ג' ראשים, זה בחינת שהחסד וגבורה הם נכללין יחד ונעשה מהם דעת בחינת מוח אחר, נכנס לנה"י רבינה שהוא ש' של ג', ואח"כ נולד שין של ד' כשנכנס לתוך לב האדם, זה מתחלק לחסדים וגבורות.

שורש מחלוקת הוא חסדים וגבורות ובתפילין הם מתאחדים

וכל המחלקות הם מבחינת חסדים וגבורות, פידוע בעל הגבורות הוא אדם מסודר, מקפיד ומחמיר. בעל החסדים הוא שמח, יותר קל, ובלי חשבונות ודקדוקים, והאמת ששניהם רוצים דעת, אלו ואלו דברי אלקים חיים, נמצא, שבתפילין על-ידי השי"ן של ג' ראשים ושי"ן של ד' ראשים אנו רואים שפלו חוד פי החסדים וגבורות שמתחלקין לשני מחין שזוהי בחינת שי"ן של ד' ראשים כנ"ל הם באמת מוח אחר, שזוהי בחינת שי"ן של ג' ראשין כנ"ל רק שאי אפשר להשיג זאת.

כאן ר' נתן מביאר פירושו יותר גבוה בענין שין של ג' ושי"ן של ד', מלבד מה שהנה"י רבינה שהם שין של ג' נתחלקים בתוך המוח לשני חלקי הרעת חסדים וגבורות ונעשים שין של ד', מלבד זאת יש גם שין של ד' עליון שהוא קודם לשין של ג', הוא המקיף הגדול שאינו נכנס לפנים. כי שי"ן של ד' ראשין הוא בבחינת מקיפין קדם שנקנסין המחין לפנים, כפויבא בפתבאים, הינו שזוהי המח והרעת של בחינת מחלקת דקדושה שזוהי בחינת שי"ן של ד' ראשין כנ"ל הוא בבחינת מקיפין, כי אי אפשר להשיג זה הרעת, כי הוא דרכי ה' כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן נ"ו) וזה בחינת רעמים וכו', עין שם בתפילין מרמזים גם על שין של ד' העליון, שהוא דעת עליון גדול מאד, שהוא מתקן הכל, ואי אפשר להשיג אותו רק בדרך מקיף, הוא מראה לאדם שאפשר לתקן הכל, ואומר לך שיש לך מה לקבל ולהוליד מוח חדש, אח"כ נעשה רעמים ונכנסים המוחין ומקבל מהמקיפים האלה התחדשות.

והצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הרעת הגבה מאד, שהוא בחינת מחלקת דקדושה כנ"ל בשביל לגרש סטריין אחרנין וכו', לכן הם מגלים הרעת הגבוה, ומזה נעשה בעוה"ז דברים שנראה לאדם קושיות, למי שלא ראו נרמה לו כקושיות והוא בורח כמו שאמר רבנו במאמר הנ"ל כדי לקרב הרחוקים מאד מאד שפגמו בטפי המח שעליהם נאמר, "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים" ע"י שיעמדו בנסיון הזה, אפשר לקרב אותם, כי פגמו בטפי המח, שהוא בחינת חיים, ועל-כן קשה להם לשוב לארחות חיים.

ע"י הנחת תפילין זוכים להולדת מוח חדש לקבל כח לשבר מניעות

כאן ר' נתן מגלה דרך לזכות בכל יום לתיקון המוחין תיקון הברית, שזהו הכח של תפילין, המח

ליקוטי הלכות ח"א דף נט הלכות תפילין הלכה ד' אות ג-ד

החדש שגולד, מקיפים העליונים שנמשך. כיון שאדם צריך לדעת שבשבילו נברא העולם, ואי אפשר לו לעשות דברים כיון שיש לו מניעות, ושיבור המניעות הוא ע"י רעמים שמשברים החכמות חיצוניות והיראות והפחדים, ואז יוכל להוליד יראה ואהבה, אבל יש בעיה, שהרי רוב אנשים לא יכולים לעשות כלום, אין לו את השמחה העצומה בהשי"ת בעצמו, במציאות שזה יעשה רעם כזה וקדושה שיליך את המח מחדש שיוכל לעבור ולבטל הגז"ר שעליו שיוכל לקיים התורה. כיון שמונח בפגם הברית, פגם הדעת, איך יתקן? לכן ר' נתן מגלה יסוד תיקון המוחץ שכל אחד יוכל לתקן.

כי כח התיקון בא ע"י שיש מחלוקת על הצדיקים, לכן עשה רבינו באופן שיהיה עליו מחלוקת, שמחלוקת זה דבר טוב, לא מפחדים מזה בכלל, כי מי שפגם בטיפי המוח, קשה לו לשוב לארצות חיים, המח מאד עקום, אין לו שכל ישור. אַבְל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ מֵאֵל רַחֲמִים וְחוֹשֵׁב מַחְשָׁבוֹת לְבַל יִדַח מִמֶּנּוּ נְדָח, וְעַל-כֵּן שׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד, וְעַל-יְדֵי הַדַּעַת הַגְּבוּהָ שֶׁל בְּחִינַת מַחְלֶקֶת דְּקָדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקִיפִין, שֶׁזֶהוּ אֹרֵחַ הַתְּפִילִין וְהוֹלֵרֵת הַמוֹחַ דְּקָדוּשָׁה, עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא הֵם מִתְקַנְיִן וּמְחַזְיִרִים בְּתִשׁוּבָה אֶפְלוּ אֵלּוּ הַרְחֻקִים שֶׁפָּגְמוּ בְּטִי הַמֶּחַץ, כְּמִבְאָר בְּפִרוּשׁ בְּמִאמָר הַי"ל, בּוֹחֲנֵינוּ עַל מִי מְרִיבָה, שֶׁהַמְרִיבָה הוּא בְּחִינָה וְנִסְיוֹן, כְּשִׁיעֲמוּד חֲזַק בְּזֶה, יִזְכֶּה לְרַעֲמִים וּמַח דְּקָדוּשָׁה וְאֵין הַמְרִיבָה אֵלָא בְּשִׁבִילָהּ כִּי שֶׁתִּשׁוּב מִמּוֹת לְחַיִּים וְכוּ', תִּסְתַּכַּל בְּסַפְרֵי הַצְּדִיקִים, וְתִדַּע שֶׁמָּה שֶׁהֵם אוֹמְרִים זֶה הָאִמַּת, תַּחֲפֹשׁ מִי שֶׁמִּבְּאֵר לָךְ אֵת זֶה, תַּחֲפֹשׁ מִי שֶׁמְחַזֵּק אוֹתָךְ וּמְכַנֵּס לָךְ לֵב וּמַח, הַתְּחוּרֹת, אֵל תֹּאמֶר שִׁמְעֵתִי שִׁמְעֵתִי, תִּיזְהַר, תִּשׁוּב מִמּוֹת לְחַיִּים.

פי לכאורה הם יכולין להתרחק על-ידי זה, על-ידי המחלקת שבין הצדיקים, פי אין יודעין איך להתקרב וקשה להם קשיות על-ידי המחלקת, נמצא שיכולין ח"ו, להתרחק יותר על-ידי המחלקת, בפשטות זה הפוך, שע"י המחלוקת לא יודעין איך להתקרב, יש לאדם ספיקות אין לו את מי לשאול, אין מוסדות נורמליים במקום שיש שם דעת האמת, ולכן לא יודע מה לעשות, הוא לא יכול. אַבְל בְּאִמַּת הַמַּחְלָקֶת דְּקָדְשָׁה זֶה דִּיקָא תְּקוּנָם, זֶה הַתְּיָקוּן, אֵל תִּשְׁבֵּר מִזֶּה, זֶה יוֹתֵר טוֹב כְּבֵה, כִּי בְּאִמַּת רְאוּיָה לְהֵם לְהַרְחִיקֵם מִלְּשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה, כִּי עֲלֵיהֶם נֹאמֶר, "כֹּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" אַבְל תִּכְף כְּשֶׁמְרַגְשִׁין זֹאת וְרוֹאִין וּמְבִינִים שֶׁמְרַחֲקִים אוֹתָם, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל שֵׁם, וּבִדְאִי אֵלּוּ לֹא הִיָּה נִפְגָּם מוֹחָךְ לֹא הִיָּה נִשְׁמַע לָךְ הַמְרִיבוֹת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים וְאֵין הַמְרִיבָה אֵלָא בְּשִׁבִילָהּ, וּבְזֶה מְשִׁמֵּיעִין אוֹתָךְ תּוֹכְחָה עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטִי מוֹחָךְ, שֶׁעַל זֶה נֹאמֶר, "כֹּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְכוּ'", עֵין שֵׁם נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה בְּעַצְמוֹ מְשִׁמֵּיעִין אוֹתָךְ תּוֹכְחָה, מִי שׁוֹמַע אֵת הַתּוֹכְחָה, מִי שִׁישׁ לוֹ לֵב, הַרְהוּר תִּשׁוּבָה, הוּא שׁוֹמַע, וְאֵז מִתְקוּמָם וְאוֹמֵר, אִם כֵּן, אֲנִי יַעֲשֶׂה אֵת הַכֹּל לְהַתְּקַרֵּב אֵל הָאִמַּת וּלְשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה, וְזֶהוּ עֵיקַר תְּיָקוּנוֹ. כֹּל מָה שֶׁה' רֹצֵה לְרִאוֹת אֶצֶל הָאָדָם, שִׁיתְחִיל תְּמִיד, כֹּל רְפוּאָה לֹקֵחַ זְמַן, הַעֵיקַר שִׁיתְחִיל תְּמִיד מִחֲדָשׁ.

כל מה שאדם שומע בלבולים וקשיות על דרך האמת, רק כדי שיתעורר לשוב לתקן מהו

פי דיקא על-ידי זה הוא תקונום, בשרואין בעצמן שגשמע לאזניהם המחלקת שבין הצדיקים השלמים, ואזי הם מבינים שמרחקין אותם מהקדושה, מבלבלים אותם עם דעות, שמעתי שאמרו כך וכך על הדרך הזאת. עד שמתעורר שאין שום ספק בדרך האמת כלל, הרי יש גמרא שמלמד מה זה יראת שמים, וכן בראשונים, והזהק והאריז"ל והבעש"ט הניחו לנו יסודות

ליקוטי הלכות ח"א דף נט הלכות תפילין הלכה ד' אות ג-ד

העבודה, ורביה"ק מביא אותנו לכל זה ממש. הוא מראה לנו כל דבר במקומו ושעתו, איך להגיע ואיך להתחיל, אם באים לרחק אותי מכל זה, זהו עיקר החשיבות של כל אחד שהוא מחזיק מעמד בזה.

ואזי הם מתחילים לרחם על עצמן מסתכלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל כך עד שמרחיקין אותן ואזי ההתרחקות הוא תכלית ההתקבצות, ר' נתן נכנס לעומק ענין התיקון הזה כי באמת לאמתו אין שום דבר שיעמוד בפני התשובה, ואף-על-פי שכתוב כל באיה לא ישכון וכו', ואינא בזהר שאין מועיל תשובה על פגם טפי המוח, לא מועיל תשובה, לא יראה את השכינה, לא יכול לתקן, כמו שאדם רואה בעצמו מה שעובר עליו בחיים ומבין רמזים מהשמים שזה קשה מאד, ויש לו מניעות עצמות ובריאות והעלמת המוחין ומחלוקת, וכל החסרונות שאין מוסדות וכו', הכל כדי לתקן הברית, כי אפי' שאומרים שלא מועיל על זה תשובה, באמת יש תשובה אף-על-פי-כן באמת לאמתו מועיל תשובה וכמוכא בכל ספרי מוסר, הצדיקים האחרונים שלמדו את הזהר הזה ואמרו שלא זה הכונה, כי צריך מאד להזהר בשלומדים זהר ודברים עמוקים, לא לסכם כונה ופסק לעצמו, רק יסתכל בספרי רבינו וספרי הצדיקים ולשאול אנשים ששמעו, לראות איך הם נהגו, מה הפירוש הנכון של הדבר. מי ששואל שאלות ברברי רבינו לפני שהסתכל מסביב בשורש הדברים, הוא רק מראה איך מחו עקום, ולא מחפש אמיתת הדבר רק מחפש לעשות צחוק מעצמו, עד כדי כך שאחרים יתבלבלו כדי שיהיה להם תקון הברית.

מה שמרחקים את האדם מהצדיק, ומדרך האמת, הוא רק כדי שיתחזק כנגד ההתרחקות ועי"ז יתוקן מהו ובריתו

וכמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל בפרוש, רק מחמת שפגם כל כך, על-כן הוא צריך להתנסות ולהצטרף לעמוד בנסיון הזה של התרחקות הזאת, כמו שרבינו אומר שם במאמר, בחנתיו, במה בוחנים ומנסים אותו, על מי מריבה סלה דהינו שירחיקו אותו כל כך בכל מיני התרחקות, או שמונעים אותו להתקרב לצדיק, או שמקורב להצדיק אלא שמבלבלים אותו מהדעת, מהאמת, ויש שמבלבלים אדם שלא ילך ללמוד תורה בישיבה, כמה וכמה דרגות של ריחוקים, דהינו שכותבין עליו שאין מועיל תשובה וכו'. וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, ר' נתן אומר שאם אתה מקבל את הריחוק, אתה טמבל ושוטה, אל תאבד את החיים של עצמך אזי מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה מאחר שכבר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה ח"ו, אבל מי שחושב באמת על התכלית שלו ויש לו רחמנות על עצמו, מי שיש לו לב, ואינו מתייאש, אזי אף-על-פי שרואה כל מיני התרחקות שבעולם יסורים ודברים שמפריעים אלו, וכתוב שלא מועיל לו תשובה, ואף-על-פי שכתוב עליו שאין מועיל לו תשובה אף-על-פי-כן אין מסתכל על זה כלל, אדרבה, אם אתה בא לרחק אותי ואני כ"כ אבוד, אדרבא, יש לו רחמנות יותר על עצמו, כי אף-על-פי-כן מה יהא בסופו ומה יעשה ליום פקדה, מה יהיה עם החיים שלי, ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, כל מה שמוצא ורואה שמרחקין אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר וצועק אל ה' יותר ויותר מעומקא דלבא, אבא תן לי כח, תן לי כח, עד ישקיף וירא ה' משמים, פתאום ה' יתן לו כח כי באמת השם יתברך חפץ חסד הוא, ואין שום דבר שיעמוד בפני התשובה וכמו שפצינו כבר בכמה וכמה רשעים גדולים שפגמו בטפי המוח וכפרו בעקר ואף-על-פי-כן נתקבלו בתשובה, ואזי בשאזכה לעמוד בנסיון הזה ושב בתשובה שלמה אף-על-פי שנדמה לו שמרחיקין אותו

ליקוטי הלכות ח"א דף נט הלכות תפילין הלכה ד' אות ג-ד

כנ"ל, אזי השם יתברך מרחם עליו ונתקרב על-ידי זה דיקא, על-ידי שעמד בנסיון הזה של התרחקות כנ"ל והבן

נמצא שמה שמודיעים לאדם שלא מועיל תשובה, באמת בוודאי כן מועיל, אלא שכשיעמוד נגד זה, ויאמר אעפ"כ אני רוצה, כך יהיה תיקונו, וזהו בשבילי נברא העולם, שמראים לאדם שאינו מצליח להתפלל בכונה, לקום חצות, ללמוד שיעורי תורה ולהבין, בעיות בריאות פרנסה ובבית, כל מה שעובר עליו מרחיק אותו, אך כשיבין שבשבילו נברא העולם, ההעלמה הזאת, כדי שיתחזק ויתבטל, בוודאי יצליח בתורה ותפילה ולחדש ימיו.

וזהו בעצמו בחינת מחלוקת דקדושה הנ"ל שיש בין הצדיקים האמתיים שבאמת לאמתו על-ידי זה הדעת דיקא הם מקרבים ומשיבים ממוות לחיים את אלו שפגמו בטפי המח כנ"ל במאמר הנ"ל, אך מי שהוא פתי וסכל כסוס כפרד אין הבין, אזי מתרחק יותר על-ידי זה, על-ידי שרואה מחלוקת שבין הצדיקים האמתיים כנ"ל, אבל מי שיש לו מוח בקרקרו אזי שומע תוכחת חיים על-ידי זה ששומע המריבות שבין הצדיקים האמתיים, כמו שכתוב במאמר הנ"ל בחינת און שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין וכו' כנ"ל, כי רואה על-ידי זה גדל התרחקותו מהשם יתברך, שנתרחק כל כך עד שנשמע לאזניו המריבות שבין הצדיקים, ונזכר על-ידי זה גדל הפגם שפגם בטפי המח, כי אם לא היה נפגם מחו לא היה שומע המריבות וכו' כנ"ל, ואזי מתחיל לרחם על עצמו מאחר שרואה ומבין גדל התרחקותו מהקדושה, ואזי נתקרב על-ידי זה דיקא, כי באמת המחלוקת שבין הצדיקים האמתיים הוא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרחוקים ממוות לחיים וכו', כמו שאמר רבנו שם, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממוות לחיים וכו': כי במאת כל המחלוקת בין הצדיקים הוא רק כדי לתקן ברינו ומחונו, להחזירו לחיים.

וכל זה הוא התגלות הרעמים שיש בתפילין, היינו לבא לאהבת ה' ויראת ה' שלא היה לך מקודם, לפני כן צחקת על זה, ודווקא עי"ז אתה כן יכול לעשות תשובה, שזה תשובה עלאה, ענין אחר לגמרי, העיקר לא להיות שוטה ופתי, להתחזק כנגד כל סוג מחלוקת ולחפש את האמת.